

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Social- och arbetsmarknadsnämnden

Plats Social- och arbetsmarknadskontoret

Tid måndagen den 19 januari 2026 kl. 13.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Ekonomirapport med information från verksamheten, bilaga tillkommer 2026-01-15 Föredragning av Verksamhetscontroller Katarina Pettersson & T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors		
4	Åtgärdsplan budget i balans, bilaga tillkommer 2026-01-15 Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors		
5	Återrapport - Mot en budget i balans för Barn- och ungdomsenheten i Sala kommun, bilaga Föredragning av Utredare Alexander Wejskog	2026/16	2 - 19
6	Revidering - Riktlinje utan individuell behovsprövning, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/15	20 - 48
7	Svar på frågor från sammanträdet 2025-12-15, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors		
8	Anmälningssärenden, bilaga		
9	Rapporter		
10	Ärenden avgjorda med stöd av delegation		
11	Övriga frågor		
12	Individärende		

MISSIV

Återrapport – Mot en budget i balans för Barn- och ungdomsenheten i Sala kommun

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Barn- och ungdomsenheten i Sala kommun har under de senaste åren redovisat höga nettokostnader och det saknas analyser av resultaten som redovisats under åren. Denna rapport syftar dels till att undersöka de bakomliggande orsakerna till kostnadsavvikelserna och att undersöka hur enheten kan arbeta vidare för att uppnå en budget i balans och att effektivisera verksamheten. Till grund för detta har statistik gällande kostnader för IFO och barn och ungdomsvården tagits fram via Kolada och SCB:s register och jämförts under perioden 2020–2024, mot kommuner med snarlik befolkningsmängd och i förhållande till Västmanlands övriga kommuner. Den framtagna statistiken visar att familjehemsplaceringarna och övriga öppna insatser till stor del kan förklara de höga kostnaderna för barn och ungdomsenheten. Följande punkter skulle kunna begrundas för att minska kostnaderna för barn och ungdomsenheten i Sala kommun:

- Satsa på utåtriktad verksamhet för att bredda andelen egenrekryterade familjehem i kommunens försorg.
- Arbeta med att skapa ett förstärkt samarbete mellan myndighetsfunktionen och öppenvården.
- Minska köpen av tjänster hos externa utförare för barn och ungdomsvården genom att erbjuda fler insatser i klientens närmiljö.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att uppdra till T.F Social- och arbetsmarknadschef att förstärka samarbetet mellan myndighetsfunktionen och öppenvården.

att uppdra till T.F Social- och arbetsmarknadschef att erbjuda insatser i klientens närmiljö för att minska inköp av externa tjänster.

att återrapport lämnas till nämnden i maj 2026.

Bilagor:

- 1 Nämndpresentation - Återrapport mot en budget i balans för BoU i Sala kommun

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

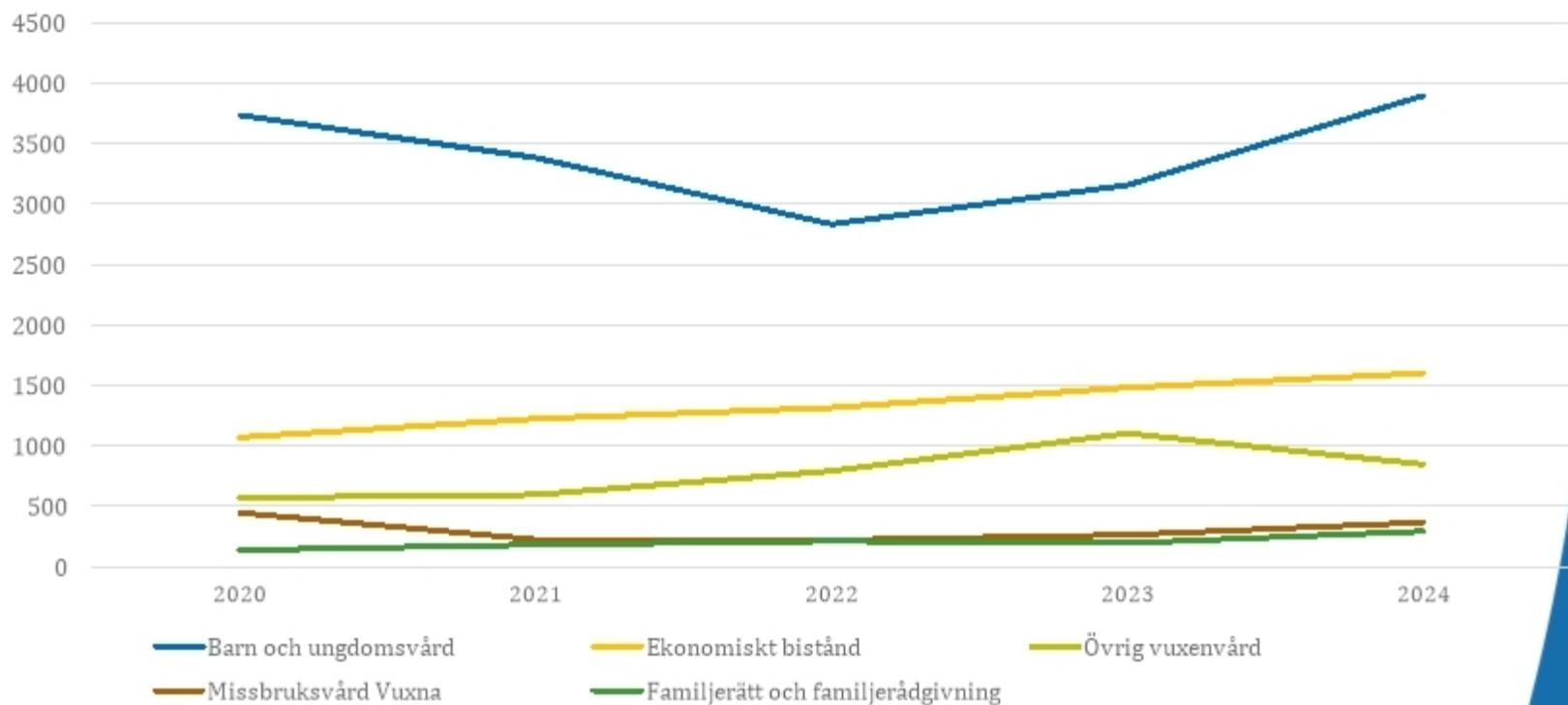
Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Mot en budget i balans för barn och ungdomsenheten i Sala kommun

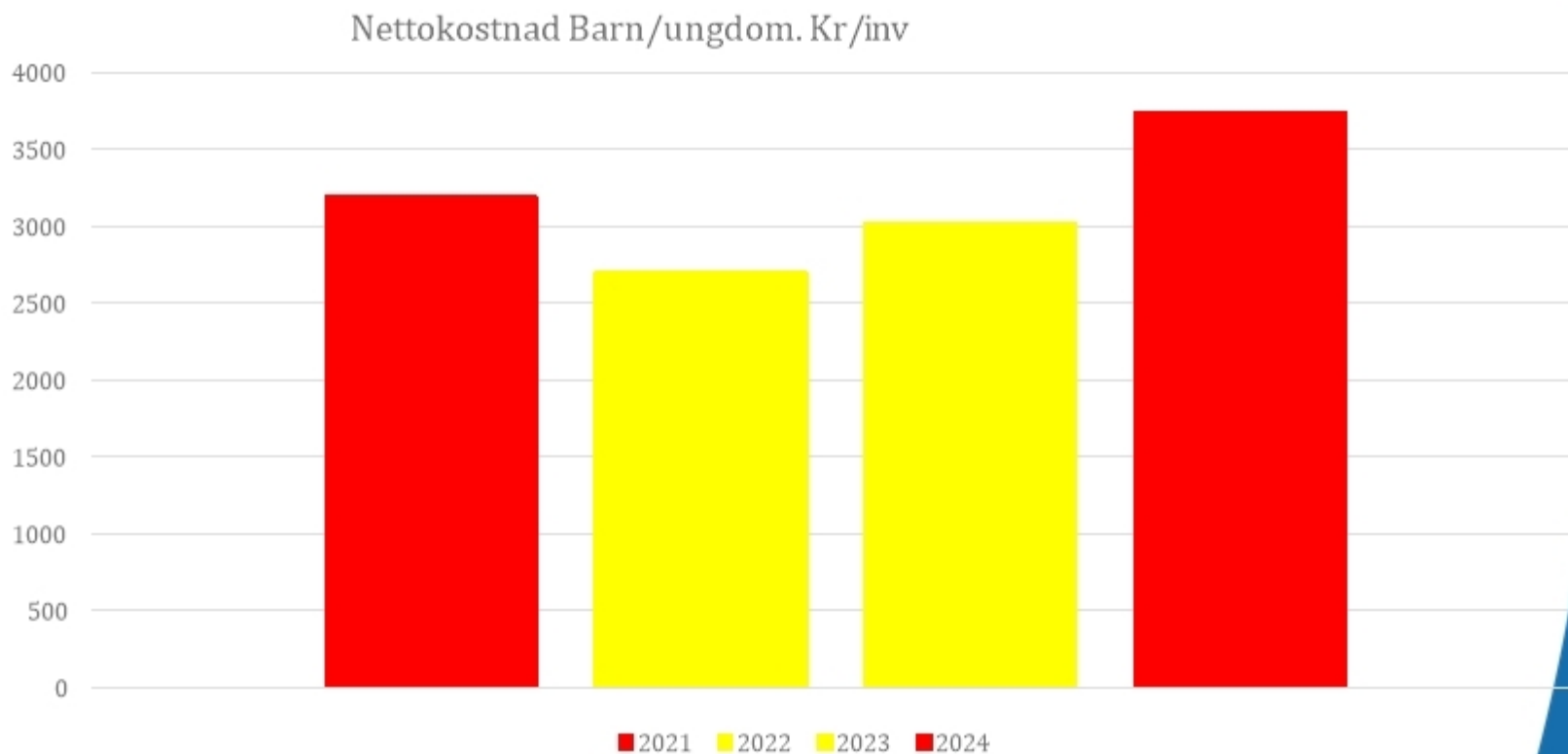
Nämndpresentation den x Januari 2026
Alexander Wejskog, Utredare.

Utmärkande kostnader

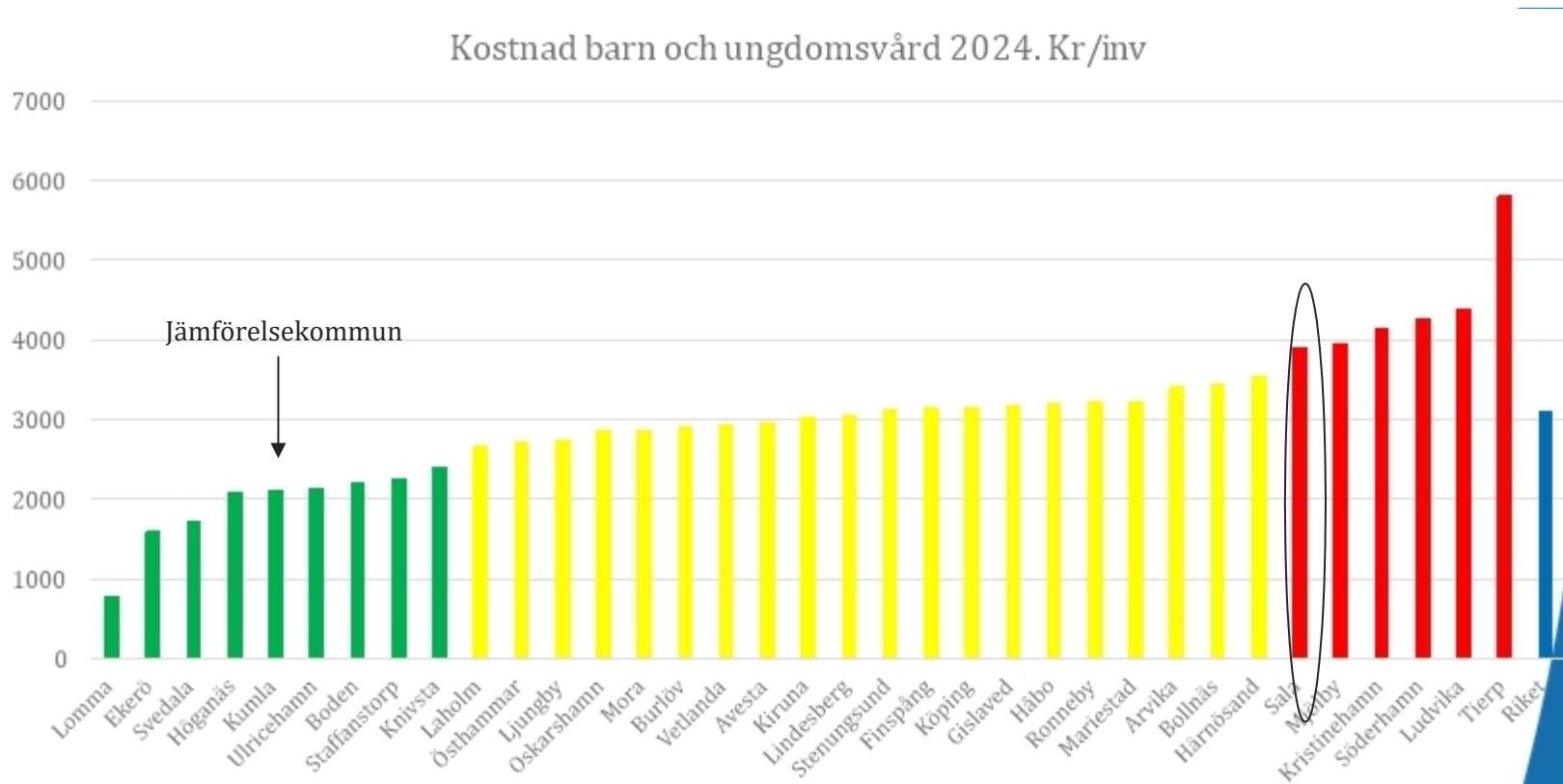
Kostnader för olika verksamheter via IFO 2020-2024 i Sala kommun. Kr/inv

Utmärkande kostnader

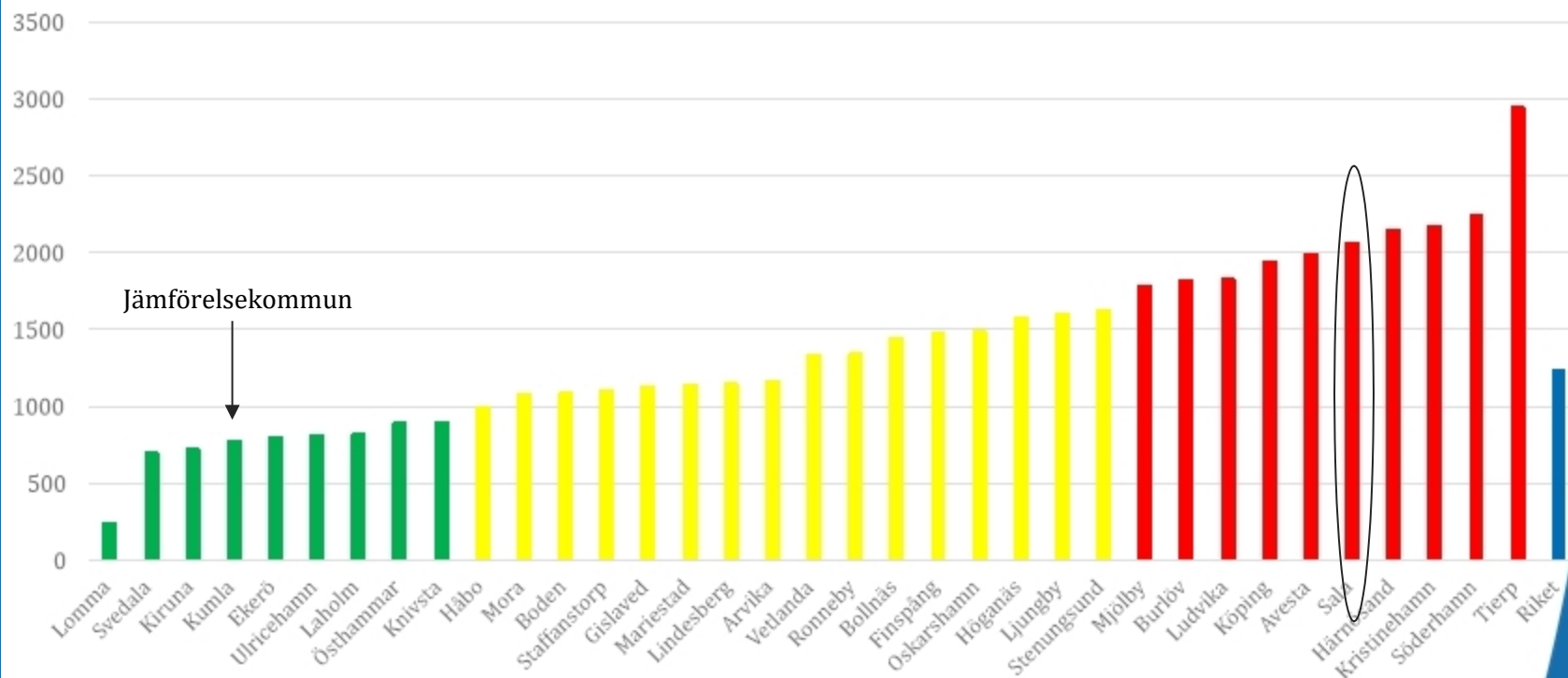

Utmärkande kostnader

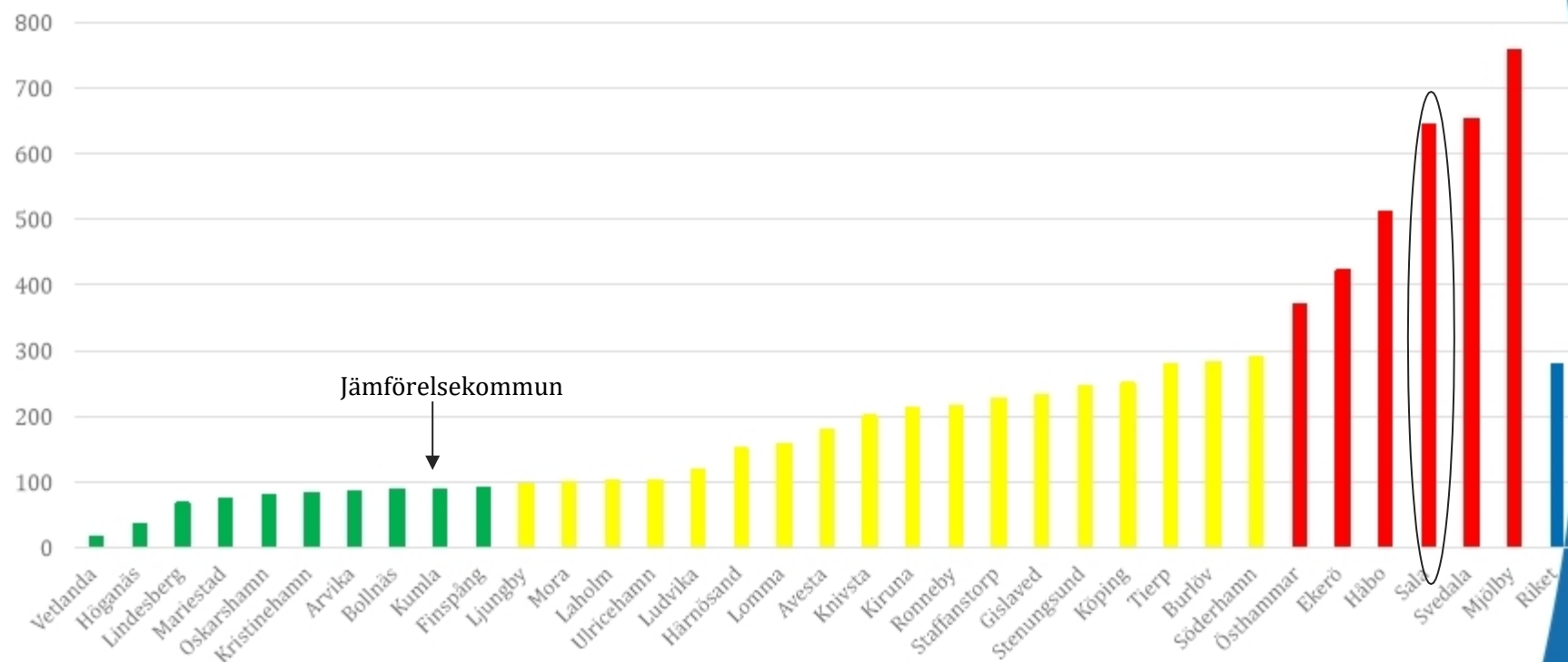
Utmärkande kostnader

Kostnad familjehemsvård barn och unga 2024. Kr/inv

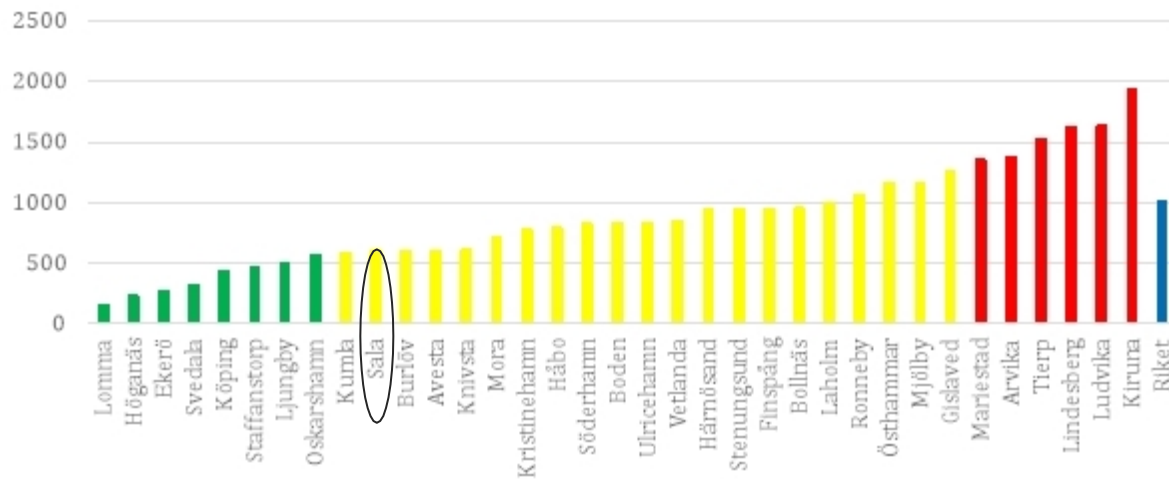
Utmärkande kostnader

Kostnad barn och unga öppna insatser, övriga öppna insatser 2024. Kr/inv.

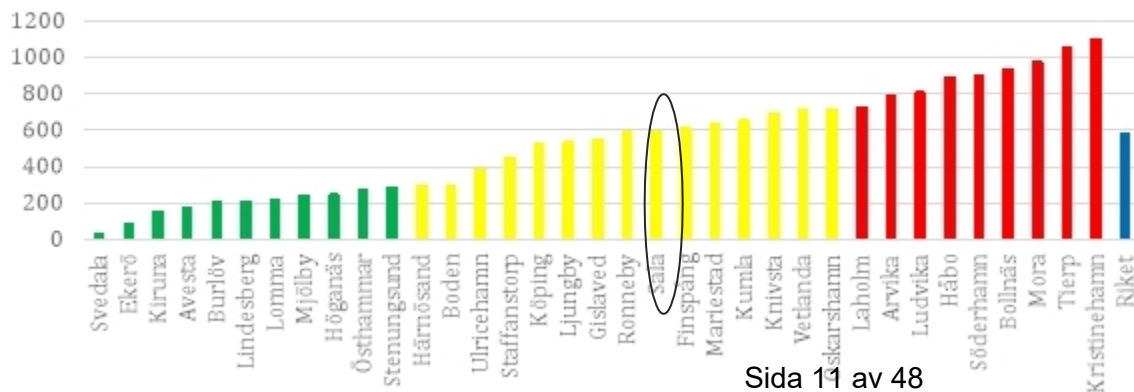

Balanserade kostnader

Kostnad HVB barn och unga 2024. Kr/inv

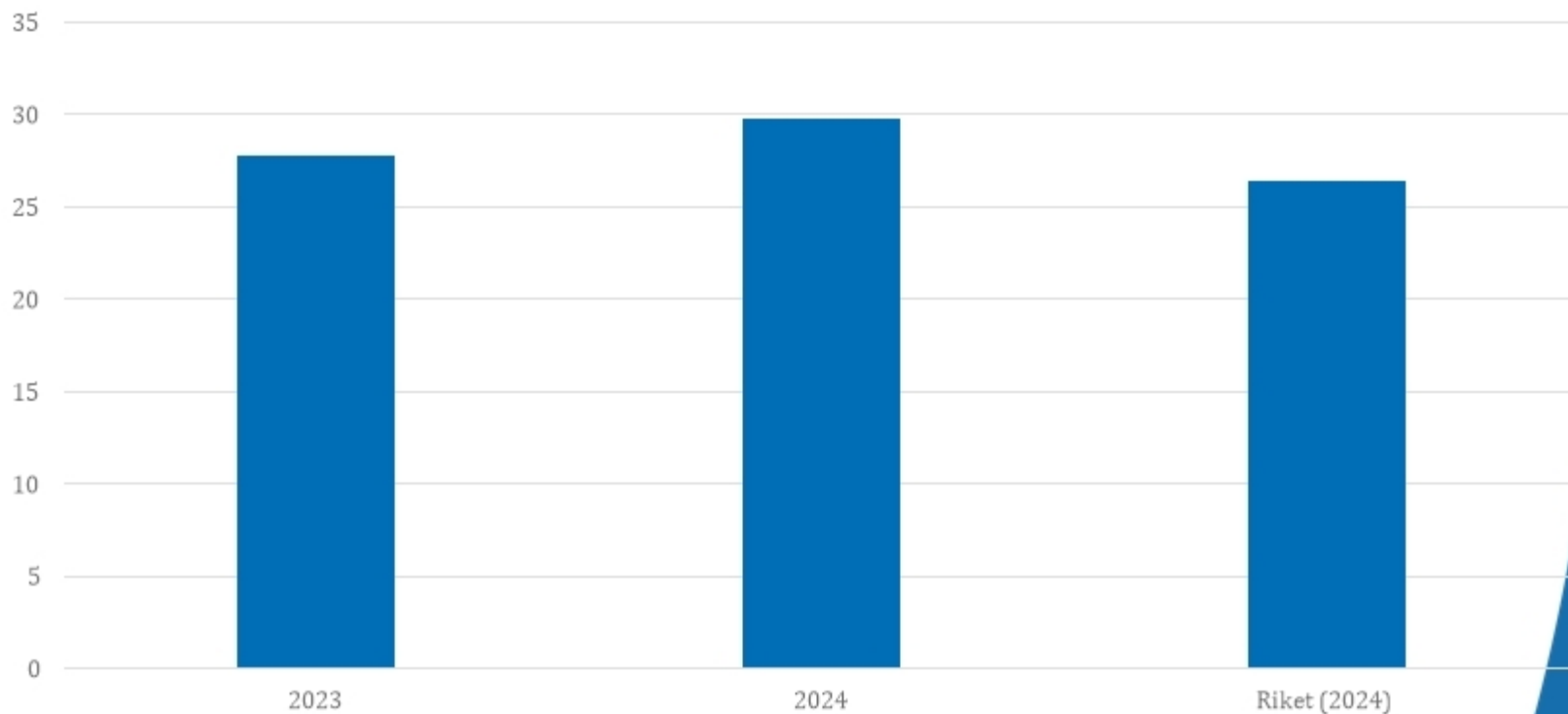

Kostnader öppna insatser barn och unga, individuellt
behovspröva 2024. Kr/inv

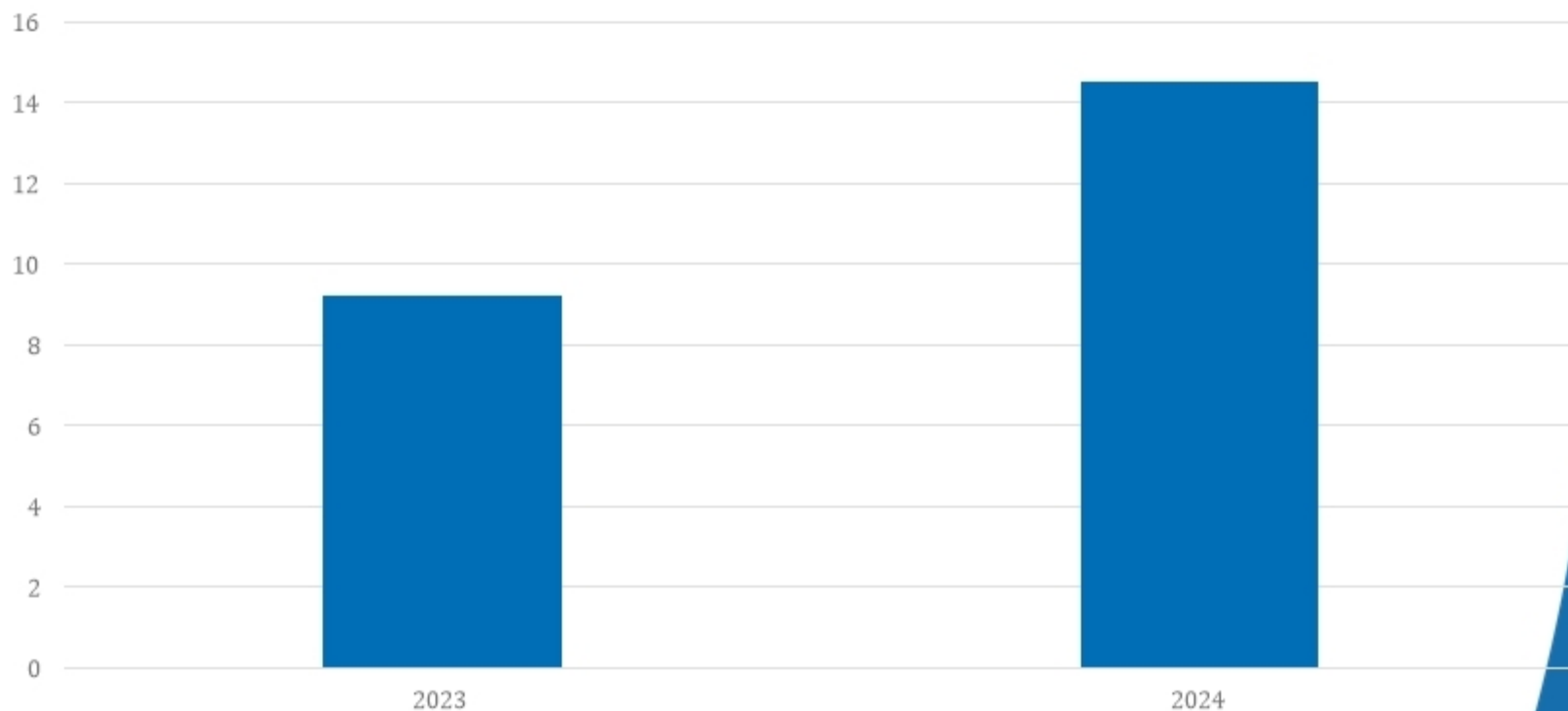
Sala kommuns köp hos externa utförare

Sala kommuns köp av tjänster hos externa utförare(%)

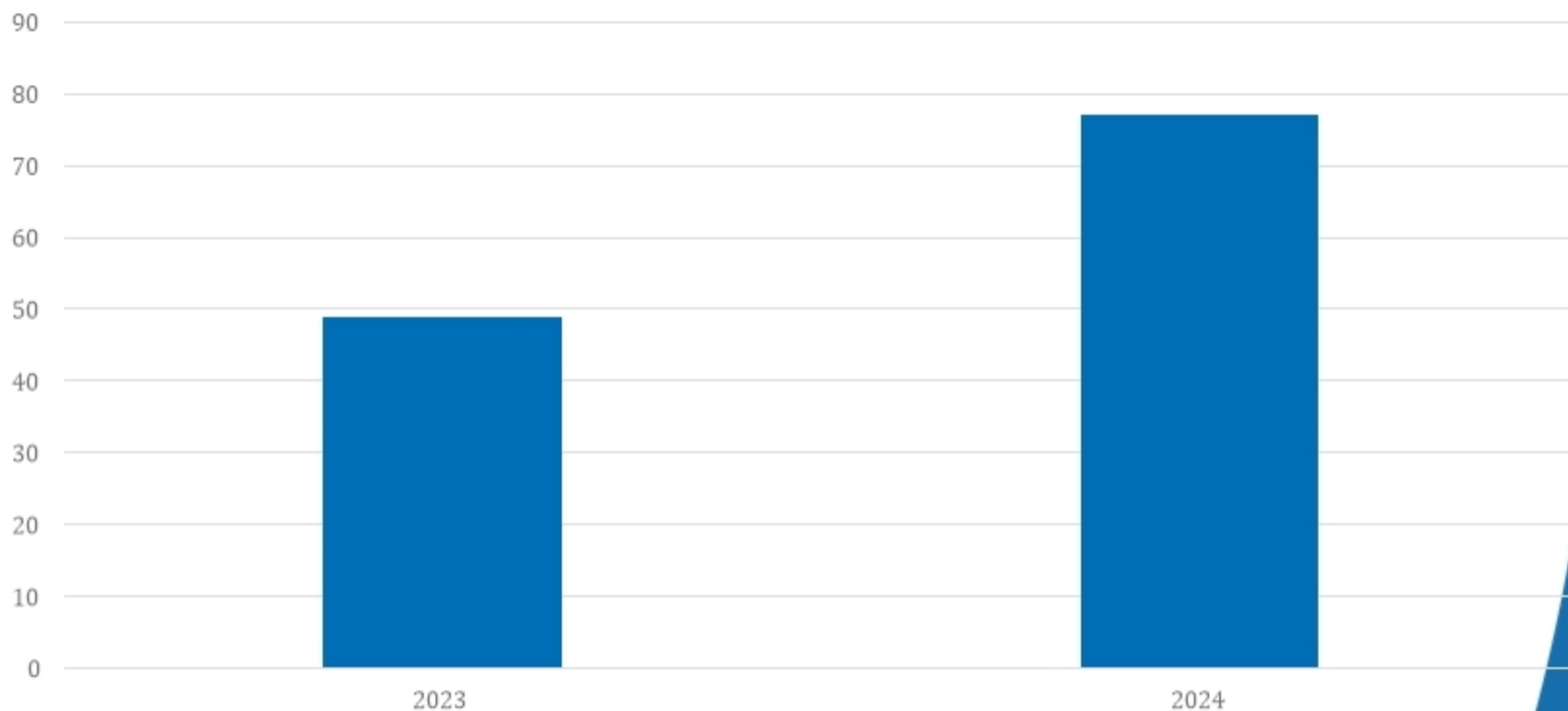
Familjehemsplaceringar

Familjehemsplaceringar under året. Antal per 1000/inv

Familjehemsplaceringar

Barn och unga placerade i familjehem (antal)

Jämförelse med Kumla kommun

- Rapporten bygger till stor del på en jämförelse med Kumla kommun som redovisar låga kostnader för sin BoU verksamhet.
- Varför har Kumla kommun låga kostnader?
- Kumla har ett eget HVB-hem och egna stödboenden i kommunal regi. Samt många egen rekryterade familjehem.
- Gott samarbete mellan Barn och ungdom och öppenvård och med förskola/skola. Insatser sätts in i ett mycket tidigt skede.
- Få köp av tjänster hos externa utförare inklusive få placeringar i konsulentstödda familjehem och HVB-hem.
- Mycket god samverkan med omgivande samhälle.
- Öppenvårdsinsatser används i så stor utsträckning som möjligt innan familjehemsplaceringar aktualiseras.

Förklaringar till kostnaderna i Sala kommun.

- Kostnader för familjehemsplaceringar (Många placerade i konsulentstödda verksamheter)
- Kostnader för övriga öppna insatser (Dock ligger vissa insatser utanför enhetens ansvar)
- Inga större kostnader för HVB placeringar och individuellt biståndsbedömda insatser.

Möjligheter till att minska kostnaderna

- Forskning visar att barn med de mest komplexa behoven i högre utsträckning placeras i konsulentstödda familjehem (Engwall et al. 2023).
- Rekrytera fler egenrekryterade familjehem. Tänk brett så att det inryms familjehem som både kan tillmötesgå barnets grundläggande behov och specialiserade behov (Ex barn med en komplex problembild).
- Minska köpen av externa utförare från dagens nivå på 29,8 %. (Fler hemmaplanslösningar).
- Stärk samarbete mellan barn och ungdom och öppenvård.

Vad säger forskningen?

- Mindre kommuner saknar ofta resurser att i tillräcklig utsträckning rekrytera familjehem i jämförelse med större kommuner.
- Stor vinning att bygga upp en kommunövergripande samverkan med näraliggande större kommuner för att underlätta rekrytering
- Löpande annonsering och marknadsföring via internet viktigt (Pålsson et al. 2022)
- 90 % av Sveriges kommuner nyttjar konsulentstödda familjehem, och i genomsnitt är 25 procent av vården nyttjad i ett konsulentstött familjehem (Fridell Lif, 2023)
- Vilka hinder finns det för att få folk att bli familjehem?
- Brist på tid och plats i bostaden. Osäkerhet om att kunna möta barnets behov och oro att inte få tillräckligt stöd från socialtjänsten vanligaste invändningarna. Därför viktigt att ge ett gott stöd och en tydlig beskrivning av vad som förväntas i uppdraget när familjehem ska rekryteras redan i rekryteringsstadiet och marknadsföringen (Lind et al.

Konklusion

- Insatser i barnets närmiljö bör användas i så stor utsträckning som möjligt. (Hemmaplanslösningar).
- Att rekrytera egna familjehem är av överordnad betydelse framgent.
- Samarbetet mellan myndighetsfunktionen och öppenvården behöver stärkas.
- Det är viktigt att göra en översyn hur kommunens köp av tjänster hos externa utförare kan minska.
- Det är även viktigt att göra en översyn över vad som redovisas under övriga öppna insatser för att kunna föreslå vidare åtgärder för att minska kostnaderna för den potten.
- En avslutande reflektion är att det saknas många funktioner i Kolada såsom att undersöka vårdtid per dygn, hur många placeringar som finns registrerade i konsulentstödda verksamheter m.m. Slutsatserna från denna rapport ska med andra ord tolkas kritiskt.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Revidering – Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Riktlinjen har reviderats med förslag om att ge två nya insatser som IUB

- SSPF – insats
- Digitalt relationsstöd

Riktlinjen har också reviderats utifrån att familjerätten, som vi tidigare köpte in av Västerås Stad, nu ligger under egen regi. Detta medför en förändring av insatser samt lite små justeringar på insatser som förblir oförändrade i sak men byter utförare.

Utöver detta förekommer även några mindre redaktionella ändringar. Allt som ska bort är markerat med rött och det som är nytt är markerat med grönt.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa revideringar för Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning enligt förslag i bilaga, med möjlighet till redaktionella ändringar.

Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

- 1 Beslutsunderlag 2026-01-19_Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

SOCIAL- OCH
ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)

I samtliga styrdokument ska finnas uppgift om:

- Vilken instans som har fastställt dokumentet
- När dokumentet har fastställts, datum enligt ISO 8610 (åååå-mm-dd), fylls i av sekreterare/registrator efter beslut.
- Diarienummer, fås av registrator
- Dokumentansvarig, titel
- Vilka dokumentet gäller för
- Klassificering enligt dokumenthanteringsplan, fås av registrator
- När översyn av dokumentet bör göras
- Var dokumentet ska publiceras
- Vilket/ vilka dokument som eventuellt ersätts
- Relation, om t ex Policy efterföljs av riktlinje
- Författningssamling, nummer fås av registrator, om det är aktuellt

Dokumentansvarig har det yttersta ansvaret för dokumentet. Dokumentansvarig ansvarar för styrdokumentets kommunikering.

I ansvaret ingår även att hålla dokumentet aktuellt genom att löpande se till att uppföljning och revision sker enligt anvisning i dokumentet eller om behov uppstår.

Revidering/översyn av styrdokument bör göras oavsett om dokumentet gäller till vidare. Lämplig tid är i samband med budgetprocess och/eller i början av mandatperiod.

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social-och arbetsmarknadsnämnd	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2026-01-19	Översyn bör göras 2027-01-19	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer 2026/15
Relation [Relation]	Ersätter [Ersätter]		Författningssamling

INNEHÅLL

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)	3
1 BAKGRUND	5
1.2 Riktlinjens tillämpningsområden	5
1.3 Ansvar och uppföljning	5
2 INSATSER UTAN BEHOVSPÖVNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (2025:400)	7
2.1 Insatser som inte får tillhandahållas utan behovsprövning.....	7
2.2 Insatser utan behovsprövning till barn som fyllt 15 år	8
2.3 Möjlighet för socialnämnden att besluta om villkor	8
2.3.1 Utförarens uppgift.....	8
2.4 Verkställighet och skyldighet att ge information.....	9
2.5 Insatsers kvalitet.....	9
2.6 Dokumentation av insatser utan behovsprövning	9
Undantag från skyldigheten att dokumentera	9
undantag från dokumentationskravet	10
Uppgifter som alltid måste dokumenteras.....	11
3 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INSATSER UTAN BEHOVSPRÖVNING I SALA	12
3.1 Fortsatt rätt till individuell behovsprövning	12
4 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING I SALA	13
BILAGA 1 RISK-, KONSEKVENNS OCH BARNANALYS FÖR INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING SAMT UNDANTAG FÖR DOKUMENTATION AV PERSONLIGA FÖRHÅLLANDEN	24

1 BAKGRUND

För att ge kommuner förutsättningar att skapa en mer effektiv organisation med fokus på en lätt tillgänglig och förebyggande socialtjänst möjliggör Socialtjänstlagen (2025:400) för socialnämnden att erbjuda insatser för att tillgodose personliga behov utan individuell behovsprövning. Det innebär att socialnämnden kan fatta beslut om att en eller flera insatser erbjuds utan att den enskilde först blir föremål för en utredning, bedömning och ett beslut.

Genomförande av insatser utan behovsprövning omfattas av socialtjänstlagens krav på dokumentation. Rådgivning är undantaget kravet på dokumentation av personliga förhållanden och nämnden kan även besluta om undantag från dokumentation om personliga förhållanden för andra insatser, förutsatt att särskilda skäl föreligger.

Riktlinjen har förbigåtts av en risk-, konsekvens och barnanalys som finns i sin helhet i Bilaga 1.

1.2 Riktlinjens tillämpningsområden

Denna riktlinje reglerar insatser som Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning för personliga behov enligt socialtjänstlagen (2025:400). Här regleras även hur varje insats utan behovsprövning ska dokumenteras.

1.3 Ansvar och uppföljning

Denna riktlinje och bilagor kommer att behöva förändras över tid med hänsyn till nya styrande direktiv utifrån den nya lagen när sådan kommer. Det görs även ett arbete inom den egna socialnämnden med att se över om det finns fler insatser som skulle kunna ges utan behovsprövning vilket gör att riktlinjen samt bilagor kommer att revideras kontinuerligt med förändringar som sker. Utöver detta ska riktlinjen följas upp två gånger per år av social- och arbetsmarknadskontorets verksamhetschef och enhetschefer. Insatserna ska följas upp minst en gång per år av berörd enhetschef och rutiner behöver upprättas för att säkerställa detta.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Ansvarar för att fatta beslut om insatser som ska ges utan individuell behovsprövning ligger på nämnden. Detta inkluderar att fatta beslut om eventuella undantag i dokumentationskraven på enskild nivå. Det är också viktigt att nämnden efterfrågar uppföljning och utvärdering.

Uppföljning och analys av insatser utan individuell behovsprövning

Uppföljning och analys kan göras på både verksamhets- och individnivå. För insatser utan individuell behovsprövning sker uppföljningen kontinuerligt under

året på verksamhetsnivå. Verksamheten behöver utveckla systematiska arbetssätt för effektiv uppföljning och analys i enlighet med Socialtjänstlagen.

2 INSATSER UTAN BEHOVSPÖVNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (2025:400)

Enligt Regeringens proposition *En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter till ny socialtjänstlag* (2024/25:89) ska socialtjänstens huvudsakliga arbetssätt fortsatt vara att utreda och bedöma individers behov innan insatser beviljas. Insatser utan behovsprövning ses som ett komplement – inte en ersättning – till de behovsprövade insatserna.

Att erbjuda insatser utan behovsprövning innebär att enskilda får möjlighet att ta del av en insats utan att först genomgå en formell utredning med bedömning och sedan beslut. Insatserna kan vara allmänt inriktade och öppna för alla eller individuellt anpassade utifrån den enskildas individuella behov.

Socialtjänstlagen namnger inte vilka specifika insatser som kan ges utan individuell behovsprövning. I propositionen nämns dock flera exempel, såsom föräldrastödsgrupper, riktat föräldrastöd, stödverksamhet för personer utsatta för våld i nära relation samt insatser till våldsutövare. Även insatser som riktar sig till barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet nämns, liksom öppenvårdsinsatser för personer med skadligt bruk eller beroende, stöd till anhöriga, hemtjänst samt träffpunkter och boendestöd inom socialpsykiatri (Socialstyrelsen, 2025).

2.1 Insatser som inte får tillhandahållas utan behovsprövning

En del insatser kräver fortsatt behovsprövning enligt 11 kap 5 § SoL. Dessa insatser står beskrivna i lagen enligt följande:

1. kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson,
2. vård i familjehem,
3. vård i LVM-hem,
4. vård i särskilda ungdomshem,
5. vård av barn eller unga mellan 18 och 20 år i jourhem, stödboende, skyddat boende och andra hem för vård eller boende utöver sådana LVM hem och särskilda ungdomshem som avses i 3 och 4,
6. bostad i ett boende för äldre personer eller för personer med funktionsnedsättning som avses i 8 kap. 4 eller 11 §
7. vård i hem för viss annan heldygnsvård.

Skyddat boende kommer inte att kunna erbjudas utan individuell behovsprövning till vuxna personer som har medföljande barn. Däremot kommer insatsen skyddat boende utan individuell behovsprövning kunna tillhandahållas till den som har fyllt 21 år och inte har medföljande barn.

Vidare omfattar 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (SoL) inte insatser som avser ekonomiska behov. Det innebär att ekonomiskt bistånd alltid kräver en individuell behovsprövning och därmed inte kan ges utan en sådan (Socialstyrelsen, 2025).

2.2 Insatser utan behovsprövning till barn som fyllt 15 år

Enligt 21 kap. 2 § socialtjänstlagen (SoL) får socialnämnden erbjuda insatser utan behovsprövning till barn som har fyllt 15 år, även utan vårdnadshavarens samtycke, om det bedöms som lämpligt. Det innebär att nämnden varken behöver inhämta samtycke från vårdnadshavaren eller informera denne om att barnet tar del av insatsen. Insatsen kan även ges om vårdnadshavaren uttryckligen motsätter sig det.

Samtidigt innebär bestämmelsen att barn under 15 år inte kan få insatser utan individuell behovsprövning utan att vårdnadshavaren ger sitt samtycke (Socialstyrelsen, 2025).

2.3 Möjlighet för socialnämnden att besluta om villkor

När socialnämnden väljer att erbjuda en insats utan individuell behovsprövning kan nämnden avgöra om insatsen ska vara öppen för alla eller riktad till en specifik **målgrupp**. Det görs genom att ställa upp vissa villkor som den enskilde behöver uppfylla för att kunna ta del av insatsen. Det kan handla om att socialnämnden vill rikta insatsen mot en specifik situation eller en särskild grupp, exempelvis personer med ett visst kön, ålder, diagnos eller personer som är bosatta inom ett visst geografiskt område. Villkoren får däremot inte innebära att kommuninvånare behandlas olika om det inte finns sakliga skäl som motiverar detta, då det strider mot likställighetsprincipen i kommunallagen (2017:725), (Prop. 2024/25:89).

2.3.1 UTFÖRARENS UPPGIFT

För att få ta del av en insats som är riktad till vissa målgrupper måste den enskilde visa att han eller hon tillhör målgruppen. Det är upp till utföraren att kontrollera **detta vid behov att den enskilde uppfyller villkor som är uppställda av kommunen för en insats, liksom att försäkra sig om att den enskilde uppfyller socialnämndens beslutade villkor för insatsen** exempelvis genom att kontrollera en uppvisad identitetshandling, ett hyresavtal eller ett läkarintyg. Med bakgrund av detta är det viktigt att socialnämnden noggrant överväga och precisera vilka villkor som gäller för att det tydligt ska framgå vilken uppgift som överlämnas till utföraren. Bedömningsutrymmet för utföraren bör vara begränsad och i praktiken enbart handla om en summarisk kontroll av faktiska förhållanden (Prop. 2024/25:89).

2.4 Verkställighet och skyldighet att ge information

Enligt socialtjänstlagen kan insatser utan individuell behovsprövning verkställas både av privata utförare och av kommunens egna verksamheter. Det är upp till varje kommuns nämnd att besluta i vilken regi en viss insats ska genomföras (Prop. 2024/25:89).

I Sala kommun gäller att insatser utan behovsprövning som huvudregel endast får verkställas av verksamheter i egen regi, om inget annat uttryckligen anges.

Den som genomför insatser utan individuell behovsprövningen efter beslut enligt 11 kap. 5 § i SoL ska enligt 11 kap. 6 § informera enskilda som vänder sig till verksamheten om möjligheten att ansöka om insatser enligt 11 kap. 1 §. Informationen ska lämnas på lämpligt sätt och i lämplig utsträckning.

2.5 Insatsers kvalitet

Av 5 kap. 1 § SoL framgår det att socialtjänstens verksamhet ska vara av god kvalitet och bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta kvalitetskrav gäller även för insatser som ges utan individuell behovsprövning. Det samma gäller kraven på systematisk kvalitetsutveckling och uppföljning enligt 5 kap. 2 § SoL.

Det utgör däremot inget hinder för socialtjänsten att bedriva verksamhet inom områden där det saknas vetenskap eller beprövad erfarenhet, eller där underlaget är begränsat. Inte heller finns det något hinder mot att erbjuda insatser av socialpolitisk karaktär som inte vilar på vetenskaplig grund.

Det som däremot framgår är att hänsyn ska tas till vetenskap och beprövad erfarenhet vid utformningen av sådana insatser. Det är också särskilt viktigt att dessa insatser följs upp systematiskt för att på sikt bidra till att bygga beprövad erfarenhet (Socialstyrelsen, 2025).

2.6 Dokumentation av insatser utan behovsprövning

Skyldigheten att dokumentera regleras i 14 kap. 3 § SoL och omfattar alla insatser inklusive de som ges utan behovsprövning. I bestämmelsen framgår att handläggning av ärenden ska dokumenteras. Dokumentationen avser beslut och åtgärder i ärendet, inklusive genomförandet av insatser.

Begreppet insatser har samma innebörd som i 10 kap. 1 § SoL, det vill säga rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp till enskilda som behöver det.

UNDANTAG FRÅN SKYLDIGHETEN ATT DOKUMENTERA

Det finns vissa undantag från socialtjänstens skyldighet att dokumentera uppgifter om enskildas personliga förhållanden, för insatser utan behovsprövning. Dessa undantag gäller i specifika situationer och syftar bland annat till att underlätta kontakten med socialtjänsten för den som annars kanske inte skulle våga eller vilja söka hjälp.

Ett sådant undantag gäller rådgivning, enligt 14 kap. 4 § SoL. Rådgivning innebär att socialtjänsten ger information och vägledning om möjliga insatser och deras effekter, antingen generellt eller kopplat till en specifik situation. Den kan också vara mer omfattande, exempelvis i form av familjerådgivning eller alkoholrådgivning. Eftersom rådgivning kan ske anonymt krävs ingen dokumentation av den enskildes personliga förhållanden (Socialstyrelsen, 2024).

Enligt 14 kap. 5 § SoL kan socialnämnden, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från dokumentationskravet även vid genomförandet av insatser utan individuell behovsprövning. Ett sådant beslut ska gälla hela insatsen och samtliga deltagare, och kopplas till en specifik insats. Det är inte tillåtet för enskilda utförare att själva fatta beslut om att frångå dokumentationsskyldigheten (Prop. 2024/25:89).

Omfattningen av dokumentationen varierar beroende på insatsens karaktär och målgrupp. Insatser som är mer ingripande eller har behandlingskaraktär kräver i regel mer utförlig dokumentation än stödjande eller omvårdande insatser. Även faktorer som begränsad kommunikationsförmåga hos den enskilde kan medföra behov av mer detaljerad dokumentation (Socialstyrelsen, 2025).

UNDANTAG FRÅN DOKUMENTATIONSKRAVET

Undantag från dokumentationskravet är inte generellt tillämpliga, utan förutsätter alltid en noggrann prövning. Socialnämnden måste för varje enskild insats göra en bedömning och vid särskilda skäl, fatta ett formellt beslut om undantag. I vissa typer av verksamheter, exempelvis hemtjänst där insatser ges i den enskildes hem anses det normalt inte lämpligt att undanta från dokumentationsskyldigheten, eftersom behovet av uppföljning på individnivå är särskilt stort (Socialstyrelsen, 2024).

I propositionen till socialtjänstlagen (2025:400) anges även exempel på situationer som kan motivera undantag från dokumentation av personliga förhållanden:

1. *Undantag i dokumentationskravet enligt 14 kap. 4 § SoL: **Insatsen är en rådgörande insats*** och omfattas därmed inte av kravet att dokumentera personlig information. Däremot ska dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltid ske.
2. *Undantag från dokumentationskravet enligt 14 kap. 5 § SoL: Insatsen kan undantas från att dokumentera personlig information **då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen*** att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer, exempelvis för mötesplatser och träffpunkter. Däremot ska dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltid ske.
3. *Undantag från dokumentationskravet enligt 14 kap 5 § SoL: Insatsen kan undantas om det bedöms **vara svårt att nå utsatta grupper utan en***

möjlighet för enskilda att delta anonymt, exempelvis vid insatser som rör våld i nära relationer, skadligt bruk eller beroende etc. Däremot ska dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltid ske.

UPPGIFTER SOM ALLTID MÅSTE DOKUMENTERAS

Ingen insats kan helt undantas från dokumentation. Enligt 14 kap. 3 § SoL finns det vissa uppgifter som måste dokumenteras, även när insatsen omfattas av undantag från dokumentation av personliga förhållanden. Dessa uppgifter är viktiga för att verksamheten ska kunna följa upp, utvärdera och säkerställa kvaliteten på insatserna. Dokumentationen måste dock vara avidentifierad och får inte innehålla information som kan röja den enskildes identitet. Det kan till exempel röra sig om uppgifter om antalet deltagare, deras ålder och kön, generella beskrivningar av problem eller svårigheter som uppstår under insatsens genomförande samt orsaker till att deltagare väljer att avbryta insatsen i förtid. Vidare kan det handla om avidentifierade uppgifter om deltagarnas sociala situation och mående vid insatsens början respektive avslut. (Socialstyrelsen)

3 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INSATSER UTAN BEHOVSPRÖVNING I SALA

Här beskrivs de grundförutsättningar som föreligger för samtliga insatser som Sala kommun, inom ramen för social- och arbetsmarknadsnämnden, erbjuder utan individuell behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL.

- Alla insatser utan behovsprövning ges utifrån frivillighet från den enskilde.
- Insatserna riktar sig till personer som är folkbokförda i Sala kommun.
- De insatser som Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning ges i huvudsak i egen regi. För vissa insatser finns undantag som regleras under respektive insats.
- Ibland kan det ta tid innan en insats kan verkställas, exempelvis på grund av för låg efterfrågan. För att kunna erbjuda en insats är det också en förutsättning att det finns tillräckligt många som vill delta. Om det till exempel inte finns tillräckligt många föräldrar för en föräldragrupp, kan personen hänvisas till en senare omgång. Vid hög efterfrågan kan väntetider uppstå, och om insatsen inte kan ges inom rimlig tid ska den enskilde informeras om vilka alternativa insatser som finns tillgängliga, både med och utan individuell behovsprövning. Utförares skyldighet att ge information gäller alltid, oavsett eventuell kötid.
- För att kunna ta del av insatsen ska individen följa de förhållningsregler som krävs för att insatsen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt och utan att påverka andra deltagare negativt.

3.1 Fortsatt rätt till individuell behovsprövning

Möjligheten att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning inskränker inte den enskildes rätt till behovsprövade insatser och påverkar inte socialnämndens skyldighet att utreda och pröva sådana ansökningar. Den enskilde har alltid rätt att få sin ansökan prövad – även om den gäller en insats som social- och arbetsmarknadsnämnden redan tillhandahåller utan individuell behovsprövning. Det innebär att en person som inte uppfyller insatsens villkor, eller som inte tillhör den avsedda målgruppen, ändå har rätt att ansöka om insatsen och få en individuell bedömning. Efter en behovsprövning kan den enskilde därmed få ett beslut om att ta del av en insats som annars erbjuds utan behovsprövning.

4 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING I SALA

Här framgår vilka insatser som social- och arbetsmarknadsnämnden i Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning. Under varje insats finns en beskrivning av insatsen, villkor för att ta del av insatsen inklusive målgruppen som insatsen vänder sig till. Det framgår också om insatsen är undantagen från grundregeln om dokumentation av uppgifter om personliga förhållanden eller inte. Risk-, konsekvens- samt barnkonsekvensanalys finns att läsa i bilaga 1.

Övergripande Insats:	Målgrupp och villkor	Innehåll	Arbetsätt och vetenskapligt stöd	Utförare	Dokumentation
ABC 3-12 år	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år.	Föräldragrupp som hålls en gång i veckan vid 4 tillfällen. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet med programmet är att stärka familjerelationer och att hjälpa föräldrar handskas bättre med vardagssituationer.	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning med enkäter före och efter startad grupp. Programmet har utvärderats i en randomiserad kontrollerad studie (RCT) i Sverige. Resultat visar bland annat på att ABC 3-12 år har positiva effekter på upplevd föräldrakompetens samt på barns utveckling och hälsa.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Komet 3-11 år	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldern 3-11 år i familjer där det ofta förekommer bråk mellan barn och föräldrar.	Föräldragrupp som träffas en gång i veckan vid elva tillfällen och förbigås av en kortare intervju med föräldrarna. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet är att öka föräldrarnas positiva samspel med	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning efter programmet samt självskattning före, under och efter avslutad grupp. Programmet har utvärderats i	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

		barnen och att förbättra deras förmåga att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer och minska risken för allvarigare beteendeproblem hos barnen på längre sikt.	randomiserade kontrollerad studie (RCT) i Sverige. Resultaten visade på minskade beteendeproblem hos barnen och ökad föräldraförmåga. Komet 3-11 år ingår i Socialstyrelsens kunskapsstöd från 2021 med rekommendationer för socialtjänstens arbete som ett exempel på beteendebaserade föräldraskapsstödsprogram på indikerad nivå som bör användas.		
Komet 12-18	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldern 3-11 år i familjer där det ofta förekommer bråk mellan barn och föräldrar.	Föräldragrupp som träffas en gång i veckan vid elva tillfällen och förbigås av en kortare intervju med föräldrarna. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet är att öka föräldrarnas positiva samspel med barnen och att förbättra deras förmåga att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer och minska risken för allvarigare beteendeproblem hos barnen på längre sikt	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning efter programmet samt självskattning före, under och efter avslutad grupp.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Strategi	Målgrupp: Föräldrar med barn som har fått diagnosen ADHD	STRATEGI är en psykoedukativ föräldrautbildning som ges i grupp. Kursen består av fem lektioner under fem veckor. Grupperna planerar att hållas i samverkan med BUP. Syftet är att öka föräldrars förståelse av funktionsnedsättningen samt ge dem redskap att bemöta barnet på ett adekvat sätt.	Bygger på strategier från evidensbaserade föräldrastödsprogram. Socialstyrelsens nationella riktlinjer (NR) rekommenderar att individer med ADHD ges psykoedukation.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Föräldraskap i Sverige	Målgrupp: Utrikesfödda föräldrar med barn i åldern 0–18 år.	Föräldraskap i Sverige tar upp hur det är att vara familj i ett nytt land, föräldrars rättigheter och skyldigheter, jämställdhet samt hur exempelvis förskola, skola och vård fungerar. Grupperna består av 10–15 deltagare och leds av två utbildade gruppleddare. Att utrikesfödda föräldrar ska få mer information om områden som är viktiga för familjelivet i Sverige och därmed kunna känna sig tryggare i sitt föräldraskap.	Programmet har tagits fram och ägs av Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län, och förvaltas idag nationellt av Bris i samarbete med Stockholm stad. En svensk utvärdering är genomförd och visar att programmet har positiva effekt i där föräldrar har uppnått en ökad tillit till samhället och sitt eget föräldraskap, fått större kunskap om rättigheter och skyldigheter kring barn och föräldrar i Sverige. Programmet har dock inte utvärderats i en randomiserad kontrollerad studie (RCT).	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.

Öppen ingång – råd och stöd (Föräldrar)	Målgrupp: Föräldrar, omsorgspersoner eller familjer som upplever någon form av bekymmer och vill ha råd och stöd för att komma vidare. Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.	Rådgivande samtal för att tidigt upptäcka och kunna erbjuda stöd, motivation och vägledning. Max 5 samtal. Kan ske via telefon, digitalt eller via fysiska möten	Samtalen utgår från olika samtalsmetoder exempelvis motiverande samtal (MI)	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgörande insats
Öppen insats – råd och stöd (15-21 år)	Målgrupp: Individer 15-21 år som upplever någon form av social problematik och önskar stöd och rådgivning för att ta sig vidare.	Rådgivande samtal för att tidigt upptäcka och kunna erbjuda stöd, motivation och vägledning. Max 5 samtal. Kan ske via telefon, digitalt eller via fysiska möten	Samtalen utgår från olika samtalsmetoder exempelvis motiverande samtal (MI)	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgörande insats
Provtagning/ Drogscreening (barn och unga under 18 år)	Målgrupp: Barn och unga under 18 år där det finns en oro för droganvändning. Villkor: Det krävs alltid vårdnadshavare samtycke för att genomföra insatsen. För barn under 15 krävs samtycke från samtliga vårdnadshavarna. För barn över 15 år räcker det med en vårdnadshavare.	Prov tas på vårdnadshavares begäran med barnet/ den unges samtycke. Drogtest används för att screena om det finns spår av narkotika och andra droger i kroppen. Urinprov används för drogscreening. Drogscreening ska alltid kombineras med 3-5 samtal för att prata om oron kopplat till misstanke om droganvändning och förebygga framtida droganvändning.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt
Krisstöd	Målgrupp: Familjer som har kontakt med myndighetsdelen av socialtjänsten, är i någon form av kris och har barn i åldrarna 0-21 år. Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.	Insatsen riktar sig till individer i chock- eller i reaktionsfasen efter en krisutlösande händelse. Stödet består i första hand av ett krissamtal som, om möjligt, bör erbjudas samma dag eller inom några dagar från det att behovet uppstått. Samtalen fokuserar på att skapa trygghet i det akuta läget och följs av en uppföljande kontakt nästa dag för att säkerställa fortsatt stöd. Innehållet omfattar bland annat hjälp att identifiera viktiga stödpersoner i individens nätverk och kontaktvägar till dessa, samt utdelning av en lista med relevanta kontaktuppgifter till		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats

		exempelvis professionella aktörer och socialtjänst. Syftet är att möta familjer i kris i ett tidigt skede för att hjälpa till med praktisk vägledning och motivation till eventuellt vidare stöd.			
Familjebehandling – FFT (funktionell familjeterapi)	Målgrupp: Familjer med ungdomar (11–18 år) som har ett utåtagerande beteende, begår brott eller skadligt bruk och beroende	Insatsen syftar därför till att åstadkomma en mer stödjande kommunikation och mer ömsesidigt samspel inom familjen. I FFT arbetar en terapeut med hela familjen. I arbetet betonas bland annat vikten av att ta personligt ansvar för det man säger, att vara tydlig med vad man säger och vem man riktar sig till. Det kortsiktiga syftet är att förbättra relationerna och kommunikationen i familjerna. Långsiktigt är syftet att ungdomens antisociala beteende ska upphöra. 6 månader	Insatsen bygger på systemteori, kommunikationsteori samt beteendeterapeutiska principer.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt Sol 14 kap 3 §
Medling	Målgrupp: Insatsen är främst avsedd för lagöverträdare under 21 år samt berörda brottsoffer. Om gärningspersonen är under tolv år får medling ske endast om det finns synnerliga skäl. Någon övre åldersgräns finns inte i lagstiftningen. Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.	Medling innebär att en gärningsperson och en målsägande möts inför en opartisk medlare för att tala om brottet och följderna av detta. Medlingen kan bestå i ett eller flera enskilda förmöten med gärningspersonen och brottsoffret samt ett medlingsmöte. Insatsen syftar till att gärningspersonen ska få ökad insikt om brottets konsekvenser, för att inte återfalla i brott och att brottsoffret ska ges möjlighet att bearbeta sina upplevelser.	Medling vid brott bygger på teorier om reparativ rättvisa (eng. restorative justice) där man betonar försoning och reparation av skadan snarare än kräver straff för den brottsliga gärningen. Kommunen är skyldig enligt lag att erbjuda medling. Medling vid brott ingår i SBU:s översikt Insatser i öppenvård för att förebygga ungdomars återfall i brott (12–17 år). Översikten visar att det inte går att avgöra vilka specifika psykosociala öppenvårdsinsatser som är mer effektiva än andra. Trots detta menar man på att det inte betyder att socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatrien per automatik ska sluta att använda dessa insatser.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt
Individuellt anpassad insats – KAA	Målgrupp: Ungdomar som har fullgjort sin skolplikt som är under 20 år och inte har en avslutad eller pågående gymnasieskolan eller motsvarande utbildning	Insatsen kan ske i form av enskilda samtal eller hjälp till kontakt med annan instans ex praktik eller grupp inom arbetsmarknadsenheten.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §
Familjerådgivning	Målgrupp: Par, familjer eller ensamstående över 18	Frivillig hjälpinstans som ligger före behovsprövning. Ses i snitt 4 gånger ibland mer ibland mindre. Syftet med insatsen är	Olika metoder, modeller och teorier som utgångspunkt ex familjeterapi, sexologi, systemteori relationsskapande teorier	Social- och arbetsmarknads	Undantag från dokumentation av personlig information

	är som vill ha individuella samtal om relationsproblem. Familjerådgivning ska ges till den som begär det	att ge stöd i relationsarbetet och vara en hjälp framåt om det behövs kontakt med ytterligare myndigheter.		kontoret Sala kommun	enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats
Digitalt relationsstöd	Målgrupp: personer över 18 år som ingår i en parrelation eller som är föräldrar och vill ha tips, råd och stöd i sina relationer.	Digitalt relations- och familjestöd där personer kan jobba med parrelationen, föräldraskapet och sitt eget mående utan att ha en kontakt med en person inom socialtjänsten. Birds passar för att jobba förebyggande genom att lösa mindre problem och skav – både inom parrelationen och föräldraskapet. Stödet går också att använda som komplement till andra insatser inom socialtjänsten så som föräldraskapsstöd och familjerådgivning.	Birds är ett svenskt bolag grundat av psykologer och allt innehåll bygger på evidens. Uppföljning och statistik levereras från företaget kontinuerligt.	Birds relations via Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats
Nätverksmöte	Målgrupp: Personer som känner att de är i behov av att ha ett nätverksmöte lett av nätverksledare för att samla sitt nätverk kring en fråga gällande den enskildes sociala situation.	Ett nätverksmöte används för att mobilisera resurser i en individs eller familjs nätverk. Syftet är att samla både formella och informella aktörer kring en person/familj för att skapa en gemensam förståelse, stärka delaktighet och hitta lösningar som känns hållbara för alla inblandade.	Metoden vilar främst på systemteori, och lösningsfokuserat arbete.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt
SSPF - insats	Målgrupp: Barn 12-15 år som riskerar eller att utveckla eller har ett begynnande kriminellt- eller annat normbrytande beteende Villkor: för insatsen att det finns samtycke från förälder samt barn att sekretess bryts mellan aktörerna inom SSPF	SSPF är en samverkansform mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Inom denna samverkan erbjuds SSPF-insats som innebär att aktörerna tillsammans med ungdomen och familjen genomför en strukturerad process som omfattar information till den unge och dennes familj om olika stöd från de olika aktörerna, kartläggning av situationen och nätverket, upprättande av en gemensam åtgärdsplan samt regelbunden uppföljning. Insatsen kan även leda till att andra stödinsatser från olika aktörer initieras vid behov. Målet med insatsen är att identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska oron kring den unge, stärka skyddsfaktorer och skapa en stabil situation där den unge	Det finns ett informationsmaterial från samverkande myndigheter som ger en ram av vad SSPF är och utgör ett stöd för att beskriva samverkan i genomförandet av SSPF. SSPF Samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid Det finns ett par utvärderingar av samverkansformen SSPF via Linköpings universitet och FOU Väst.	Social- och arbetsmarknads kontoret i samverkan med Kultur och fritidskontoret, Skolkontoret samt polisen	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §

		genom strukturerad samverkan, för att den unge ska kunna ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.			
Budgetrådgivning	Målgrupp: Individer som har någon form av ekonomiska bekymmer och önskar råd och stöd för att komma vidare	En rådgivande insats som syftar till att stärka individens förmåga att planera och hantera sin privatekonomi. Insatsen kan handla om att tillsammans gå igenom inkomster och utgifter, göra en hushållsbudget, se över möjliga besparingar och ge råd om hur man kan prioritera mellan olika kostnader. Rådgivningen är frivillig och bygger på dialog samt individens egna mål och förutsättningar.	Kommunerna är enligt <i>Skuldsaneringslagen (2016:675)</i> och <i>Socialtjänstlagen (SoL 2025:400)</i> skyldiga att erbjuda budget- och skuldrådgivning.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då insatsen är rådgivande
Skuldrådgivning och skuldsanering	Målgrupp: Individer som har ekonomiska bekymmer som lett till att personen har obetalda skulder och önskar råd och stöd för att komma vidare	En stödinsats för personer med skulder som blivit svåra att hantera. Rådgivningen kan handla om att skapa en överblick över skuldsituationen, vara ett stöd i kontakt med fordringsägare, undersöka möjligheter till avbetalningsplaner och informera om rättigheter och skyldigheter. Om förutsättningar finns kan rådgivaren också ge stöd i ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. Insatsen utgår från individens behov och syftar till att minska ekonomisk stress och ge långsiktiga lösningar på skuldproblemen.	Kommunerna är enligt <i>Skuldsaneringslagen (2016:675)</i> och <i>Socialtjänstlagen (SoL 2025:400)</i> skyldiga att erbjuda budget- och skuldrådgivning.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3§ i systemet BOSS
Öppen ingång – råd och stöd (Våld i nära relation)	Målgrupp: Vuxna över 18 år som utsätts för våld i nära relation, är anhörig till någon som utsatts eller utsätts för våld i nära eller för våldsutövare av våld i nära relation.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser. Max 5 samtal	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT. Oklart vetenskapligt stöd för insatsen.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då insatsen är rådgivande
VIR – grupp	Målgrupp: Vuxna över 18 år som utsätts eller utsätts för våld i nära relation.	Stödgrupp om 8 tillfällen, slutna grupp.	Samtal om frihet används som underlag.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövt eller lämpligt för insatsen.
Enskilt stöd till anhöriga (Våld i nära relation)	Målgrupp: Nära anhöriga till individer som är utsatta för eller utsätter andra för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld.	Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödinsatser om behov för detta		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.

		finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter. Max 5 samtal.			
Öppen ingång – råd och stöd (psykosocialt stöd)	Målgrupp: Personer över 18 år som är i behov av psykosocialt stöd.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser.	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats.
Öppen ingång - råd och stöd (Skadligt bruk och beroende)	Målgrupp: Vuxna över 18 år som upplever någon form av bekymmer kopplat till riskbruk, skadligt bruk och beroende.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser. Max 5 samtal	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats.
Provtagning/ Drogscreening (vuxna)	Målgrupp: Personer över 18 år som på eget initiativ vill påvisa drogfrihet alt få hjälp att upprätthålla drogfrihet.	Drogtest används för att screena om det finns spår av narkotika och andra droger i kroppen. Urinprov används för drogscreening. Syfte: Motivera till och upprätthålla drogfrihet hos den enskilde.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.
Motivationsgrupp	Målgrupp: Personer över 18 år som upplever en ambivalens kring sitt bruk av alkohol, droger eller spel om pengar och det beteende som det medför men som inte upplever tillräckligt stora problem för att påbörja en behandling.	Gruppen erbjuds för att öka förståelsen av ett riskbruk samt att ge information och öka motivation till vidare hjälp till den som behöver det.	Utgår från metoderna KBT och MI som grund.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.

Enskilt stöd till anhöriga (Skadligt bruk och beroende)	Målgrupp: Nära anhöriga till individer som har ett skadligt bruk eller beroende.	Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödinsatser om behov för detta finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter. Max 5 samtal.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Anhörigstöd – grupp	Målgrupp: Individ som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder. Eller Nära anhöriga till individer som har ett skadligt bruk eller beroende. Eller Nära anhöriga till individer som är utsatta för eller utsätter andra för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld.	Grupper om 6-12 personer som träffas under ett bestämt antal träffar för att vara ett stöd, ge information och rådgivning om hjälp vidare. Olika grupper baserade på den närståendes problematik. Gruppen verkar också som ett forum för anhöriga att träffa personer i en liknande situation som är i samma situation och möjlighet att skapa nätverk.	Utgår från information från ex NKA samt information om kommunens verksamheter.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Aktiviteter för anhöriga	Målgrupp: Individ som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder.	Olika aktiviteter för anhöriga med eller utan sina närstående ex promenadfika, målning, stavgång och bokläsning. Aktiviteterna ges i hälsofrämjande syfte för att stärka den anhöriga och fånga upp anhöriga som behöver mer råd och stödinsatser. Insatsen möjliggör för de anhöriga att umgås med andra i samma situation, dela erfarenheter och skapa ett tryggt		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.

		Sammanhang för att stärka den anhöriga att kunna orka vara den som står bredvid.			
Enskilt stöd till anhöriga	Målgrupp: Individer som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder.	Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödsatser om behov för detta finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter.		Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Barnbyrån stödgrupp för barn	Målgrupp: Barn 8-19 år till föräldrar som inte lever tillsammans Villkor: Samtycke krävs från vårdnadshavare	Manualbaserad utifrån BRIS material - mina föräldrar är skilda. Barnbyrån är en pedagogisk verksamhet för barn till föräldrar som inte lever tillsammans. Barnen ges i gruppen möjlighet att uttrycka sina känslor, tankar och upplevelser varvat med pyssel och lekar. Träffarna sker vid nio tillfällen, två timmar per tillfälle.		Västerås stad inom Individer och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen.	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 §
BIFF (Barn i föräldrars fokus)	Målgrupp: Separerade föräldrar med barn 0-18 år.	Manualbaserad föräldrautbildning från Rädda barnen. Utbildning för föräldrar med fokus på hur barn påverkas efter föräldrars separation och hur man som förälder kan stötta sitt barn. Träffarna sker vid tre tillfällen, två timmar per gång.	Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av utbildningen och resultat genomförs efter varje avslutad gruppträff. Metoden har utvärderats men inte i en randomiserad kontrollerad studie (RCT). Därför omnämns den inte i en systematisk översikt. Resultat från genomförd studie visar att föräldrar upplever en ökad förståelse för deras barns behov i samband med separationen och att gruppträffarna känts meningsfulla.	Västerås stad inom Individer och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen tillsammans med Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen (KIFF) på Familjecentrum.	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 §
Samarbetssamtal	Målgrupp: Föräldrar som är på väg att eller som redan har separerat och som har gemensamma barn.	Strukturerade samtal för separerade föräldrar som vill träffa överenskommelser i frågor kring vårdnad, boende eller umgänge samt övriga frågor som rör gemensamma barn.		Västerås stad inom Individer och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen. Social- och arbetsmarknads	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats Rapporteras statistik till MFOF, Myndigheten för

				kontoret Sala kommun	familjerätt och föräldraskapsstöd.
Rådgivning familjerättsgruppen Öppen ingång - råd och stöd (Familjerätten)	Målgrupp: Föräldrar som har frågor kring vårdnad, boende och umgänge.	Information och vägledning till föräldrar och samarbetspartners via telefon, teams och fysiskt i alla frågor som gäller vårdnad, boende och umgänge.		Västerås stad inom Individ och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen. Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Hela barn – samtalsserie	Målgrupp: Föräldrar i konflikt som har svårt att samtala om frågor som rör det gemensamma barnet.	Manualbaserad föräldrautbildning från Rädda barnen. Utbildning för föräldrar med fokus på hur barn påverkas efter föräldrars separation och hur man som förälder kan stötta sitt barn. Träffarna sker vid tre tillfällen, två timmar per gång.	Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av utbildningen och resultat genomförs efter varje avslutad gruppträff. Metoden har utvärderats men inte i en randomiserad kontrollerad studie (RCT). Därför omnämns den inte i en systematisk översikt. Resultat från genomförd studie visar att föräldrar upplever en ökad förståelse för deras barns behov i samband med separationen och att gruppträffarna känts meningsfulla.	Västerås stad inom Individ och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen. eller Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 §.
Informationssamtal för adoptionsintresserade	Målgrupp: Vuxna över 18 år som vill ha information kring adoption.	Information för adoptionsintresserade.		Västerås stad inom Individ och familjeförvaltningen (IFF) på Specialistenheten, Familjerättsgruppen. Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Mika-mottagningen	Målgrupp: Personer över 18 år som har erfarenhet av sex mot ersättning eller	Motiverande samtal, råd och professionellt stöd till förändring. samtalsstöd och rådgivning via telefon, e-post eller fysiska besök. Individuella stödsamtal.		erbjudas av Västerås stad inom Individ och familjeförvaltningen (IFF) på	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå

	människohandel för sexuella ändamål.			Centrum mot våld, CMV.	målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.
KAST-mottagningen	Målgrupp: Vuxna över 18 år som köper sexuella tjänster eller har funderingar kring sexköp	Motiverande samtal, råd och professionellt stöd till förändring. samtalsstöd och rådgivning via telefon, e-post eller fysiska besök. Individuella stödsamtal.		erbjudas av Västerås stad inom Individ och familjförvaltningen (IFF) på Centrum mot våld, CMV.	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.

RIKTLINJE FÖR INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING

Inledning

Denna bilaga utgör ett komplement till beslut om förändringar av insatser i *Riktlinjen för insatser utan individuell behovsprövning* och innehåller en risk-, konsekvens- och barnkonsekvensanalys för respektive ny eller förändrad insats som föreslås omfattas av undantag från individuell behovsprövning samt de insatser som ska undantas från dokumentation av personliga förhållanden i enlighet med socialtjänstlagen (2025:400). Analysen syftar till att säkerställa rättssäkerhet, målgruppens trygghet samt att belysa eventuella effekter för barn.

Risk-, konsekvens och Barnkonsekvensanalys

Digitalt relationsstöd

Målgrupp: Målgrupp: personer över 18 år som ingår i en parrelation eller som är föräldrar och vill ha tips, råd och stöd i sina relationer.

Innehåll och Syfte: Digitalt relations- och familjestöd där personer kan jobba med parrelationen, föräldraskapet och sitt eget mående utan att ha en kontakt med en person inom socialtjänsten. Bids passar för att jobba förebyggande genom att lösa mindre problem och skav – både inom parrelationen och föräldraskapet.

Stödet går också att använda som komplement till andra insatser inom socialtjänsten så som föräldraskapsstöd och familjerådgivning.

Risk och konsekvens kopplat till att erbjuda insatsen utan individuell behovsprövning

- Att erbjuda insatsen utan individuell behovsprövning bidrar till låga trösklar till stöd och möjliggör tidiga, förebyggande insatser.
- Den digitala formen kan öka tillgängligheten och nå personer som annars inte skulle söka stöd från socialtjänsten.
- Det finns en risk att personer med mer omfattande problematik använder insatsen trots att behovet överstiger vad ett digitalt självhjälpsstöd kan tillgodose.

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

- Avsaknad av behovsprövning kan medföra att nödvändigt stöd från socialtjänsten fördröjs om det saknas tydliga rutiner för hänvisning vidare.

Dokumentation

- Insatsen är av rådgivande och förebyggande karaktär och genomförs utan individuell handläggning.
- Dokumentation inom socialtjänsten är därför begränsad till övergripande uppföljning av användning och tillgänglighet.
- Bristande dokumentation av individuella förhållanden bedöms vara förenlig med insatsens syfte och kan sänka trösklarna för att ta del av stödet.

Bedömning

Det digitala relations- och familjestödet bedöms vara en lågtröskelinsats med tydligt förebyggande fokus. Att erbjuda insatsen utan individuell behovsprövning är en förutsättning för att stödet ska vara lättillgängligt och kunna användas tidigt, innan relationsproblem fördjupas.

Samtidigt är det viktigt att insatsen inte ersätter mer omfattande stöd vid allvarligare problematik. Detta bedöms kunna hanteras genom tydlig information om insatsens begränsningar och om vart individen kan vända sig vid behov av ytterligare stöd.

Sammantaget bedöms fördelarna med att erbjuda det digitala relations- och familjestödet utan individuell behovsprövning överväga riskerna, givet att insatsen används som ett förebyggande stöd och som komplement till andra insatser inom socialtjänsten.

SSPF - insats

Målgrupp: Målgrupp: Barn 12-15 år som riskerar eller att utveckla eller har ett begynnande kriminellt- eller annat normbrytande beteende

Villkor: för insatsen att det finns samtycke från förälder samt barn att sekretess bryts mellan aktörerna inom SSPF

Innehåll och Syfte: SSPF är en samverkansform mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Inom denna samverkan erbjuds SSPF-insats som innebär att aktörerna tillsammans med ungdomen och familjen genomför en strukturerad process som omfattar information till den unge och dennes familj om olika stöd från de olika aktörerna, kartläggning av situationen och nätverket, upprättande av en gemensam åtgärdsplan samt regelbunden uppföljning.

Insatsen kan även leda till att andra stödinsatser från olika aktörer initieras vid behov.

Målet med insatsen är att identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska oron kring den unge, stärka skyddsfaktorer och skapa en stabil situation där den unge genom strukturerad samverkan, för att den unge ska kunna ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.

Risk och konsekvens kopplat till att erbjuda insatsen utan individuell behovsprövning

- Att erbjuda SSPF-insats utan individuell behovsprövning bidrar till sänkta trösklar och möjliggör tidiga, förebyggande insatser innan problematiken eskalerar.
- Tidig samverkan mellan berörda aktörer kan minska risken för att barnet utvecklar ett mer etablerat kriminellt eller normbrytande beteende.
- Avsaknad av formell behovsprövning kan innebära risk för otydlighet kring ansvar och mandat mellan aktörerna, särskilt om barnets situation förvärras.
- Det finns risk att insatsen används för barn med mer omfattande behov än vad SSPF är avsett för, vilket kan leda till att nödvändig myndighetsutövning enligt SoL fördröjs.
- Om målgrupp och kriterier inte är tydligt definierade finns risk för ojämlig tillgång till insatsen.

Dokumentation

- SSPF-insatsen förutsätter samtycke till informationsdelning mellan aktörerna, vilket möjliggör nödvändig dokumentation inom respektive verksamhets ansvarsområde.
- Dokumentation är nödvändig för att säkerställa struktur, uppföljning och tydlighet kring överenskomna åtgärder.
- Bristande dokumentation kan innebära risk för att åtgärder inte följs upp, att ansvar blir otydligt samt att insatsen förlorar sin samordnande funktion.
- Samtidigt bör dokumentationen vara ändamålsenlig och begränsas till det som är relevant för samverkan, för att värna barnets och familjens integritet.

Barnkonsekvensanalys

- Insatsen möjliggör tidiga, samordnade stödinsatser för barn i riskzon, vilket bedöms vara till barnets bästa.
- Barnets delaktighet säkerställs genom dialog och samtycke från både barn och vårdnadshavare.
- Risk för att mer omfattande behov förbises hanteras genom rutiner för övergång till handläggning enligt SoL.

Bedömning

SSPF-insatsen bedöms vara en förebyggande och samordnande insats med tydligt fokus på tidig upptäckt och gemensamt ansvarstagande kring barn i riskzon. För att insatsen ska vara effektiv krävs att den kan erbjudas utan individuell behovsprövning, då ett sådant krav riskerar att fördröja samverkan i ett skede där tidiga insatser är avgörande.

Samtidigt är det centralt att det finns tydliga rutiner för samtycke, dokumentation, uppföljning och för när ärenden ska övergå till handläggning enligt SoL. Utan sådana rutiner finns risk för bristande rättssäkerhet och otydligt ansvar.

Insatsen bedöms vara förenlig med barnets bästa enligt barnkonventionen, då den möjliggör tidiga, samordnade insatser med barnets delaktighet i fokus och med tydliga rutiner för att säkerställa att barn med mer omfattande behov får rätt stöd.

Sammantaget bedöms fördelarna med SSPF-insatsen utan individuell behovsprövning överväga riskerna, under förutsättning att insatsen bedrivs strukturerat, med tydlig målgrupp, dokumentation och samverkan i enlighet med gällande regelverk.